Šviesa kieme – praktiška, saugu ir gražu

Rudenį namo kiemas tampa visiškai kitoks: pagelsta ir nukrenta lapai, nėra gėlių žiedų, baigiasi augalų vegetacijos periodas. Be to, dienos gerokai trumpesnės, tad tamsos jau daugiau nei šviesos. Tačiau niūrią rudeninę nuotaiką greitai išsklaido nepakartojamą atmosferą sukuriantis kiemo apšvietimas. O juk rudenį ir žiemą, labiau nei bet kuriuo kitu metų laiku, mūsų savijautai ir nuotaikai reikia geros pozityvumo dozės, teigiamo impulso. Geras kiemo apšvietimas tokius rudens trūkumus, kaip greitai ateinančios sutemas ar lietingą orą, gali paversti privalumais. Tikrai labai malonu tuo žvarbiuoju metu už lango matyti diskretiškai šilta šviesa apšviestą sodą. Apie sodo apšvietimo galimybes, pasirinkimo variantus ir naujausias tendencijas konsultuojamės su „Sodo.lt“ bendrovės specialistais.

Svarbus pasirinkimas

Jei jūsų sodas naktį vis dar skęsta tamsoje, jūs patys iš savęs atimate galimybę juo džiaugtis 24 valandas per parą. Nemažą dalį žmonių nuo sodo apšvietimo įrengimo atbaido informacijos trūkumas: vis dar manoma, kad įrengus sodo apšvietimą teks nemažai papildomai mokėti už elektrą, be to, norint nutiesti 220 V kabelius, reikės kasti gilias tranšėjas, nes tokios įtampos kabelis turi būti 0,8 m gylyje, ne mažesniu nei 2 m atstumu nuo medžių ir 0,75 m atstumu nuo krūmų. Žodžiu, problemų yra ir jų dar padaugės, kai reikės rinktis atitinkamus IP apsaugos klasės šviestuvus, kabelių jungtis.

Tokios baimės yra nepagrįstos, nes, pirma, šiais laikais apšvietimui dažniausiai naudojamos LED lemputės, tad, net jei apšvietimas įjungtas nuo sutemų iki aušros, elektros sąnaudos tikrai nėra didelės. Be to, sodas neturi būti apšviestas kaip futbolo aikštė – pasirenkami tam tikri akcentai, kuriuose koncentruojama šviesa, kad sodo apšvietimas sukurtų atitinkamą nuotaiką, išryškintų tam tikrus elementus. Antra, šiais laikais siūlomos saugios 12 V įtampos apšvietimo sistemos – turint tokią sistemą, nebereikia nei kasti tranšėjų, nei laikytis kažkokių normatyvų, atstumų, mat jūs savo kabelį galite drąsiai guldyti ant vejos arba, įpjovę veją, gražiai pakišti po velėna, nutiesti tarp krūmų, medžių lajoje (jei sumanysite kelis žibintus pakabinti medyje), pats kabelis yra plonytis, jam nereikia apsauginio šarvo, nes 12 V įtampa niekam nekelia pavojaus.

Nemažai žmonių, prieš pasidomėdami kitomis apšvietimo sistemomis, pabando „pažaisti“ su saulės įkraunamais sodo šviestuvais, kurie statybinių medžiagų prekybos centruose pardavinėjami vos ne stirtomis, tartum malkos. Pigiai nusiperkama, prismaigstoma ir žiūrima, kas bus. Ne vienas mano kaimynas pabandė eiti tuo keliu, bet nei efekto, nei žavesio taip ir nesukūrė. Įvertinti reikia ir tai, kad pas mus ruduo ir žiema yra labai tamsus metas – net dieną tos šviesos yra mažai, tada kai kurie saulės energija maitinami šviestuvai sutemus skleidžia vos matomą šaltą šviesą.

12 V – saugu, paprasta ir efektyvu

Paprastai sodo apšvietimo funkcijos yra dvi. Pirma – praktiškoji: apšviečiami takeliai, sklypo reljefo perimetro elementai, namo dalys. Antra – estetiškoji: apšviečiami medžiai, krūmai, baseinėliai, gėlynai, takeliai, namo dalys ir pan. Žinoma, šios abi funkcijos yra glaudžiai susijusios, praktiškumas visada derinamas su estetika. Be to, reikia pasakyti ir tai, kad sodo apšvietimas visada didina saugumo pojūtį.

Kuo reikėtų vadovautis, kad įrengtas sodo apšvietimas pateisintų jūsų lūkesčius, būtų funkcionalus ir estetiškas, o jo eksploatacija nebūtų brangi? Visų pirma turite pasirinkti, koks bus energijos šaltinis: ar saulės energija, ar tiesiogiai jungsitės nuo savo elektros instaliacijos, naudodami 220 V įtampą, ar pasinaudosite moderniais, patogesniais sprendimais ir pasirinksite 12 V įtampos sistemas.

Pasak „Sodo.lt“ direktoriaus Ramūno Rederio, pirmojo varianto trūkumas akivaizdus – neturėsite pakankamai stiprių šviesos šaltinių ir negalėsite realizuoti daugelio idėjų. Tokie šviestuvai tiks pažymėti takelį, bet nebus to pasakiško šviesos žaismo, kokį galima sukurti panaudojus LED šviestuvus. Ramūno Rederio teigimu, antro varianto trūkumai irgi akivaizdūs: apšvietimo įrengimas sode kur kas sudėtingesnis, pavojingumo lygis kur kas aukštesnis, o juk tiek rudenį, tiek žiemą drėgmės tikrai netrūksta. Trečiasis variantas – 12 V sistema – paprasčiausias, patikimiausias, ir kas labai svarbu, greitai įrengiamas ir taip pat greitai gali būti transformuojamas: nepatiko apšvietimas ar pabodo pasirinktas variantas – perstatote šviestuvus kitaip, pasirenkate kitus akcentus ir turite visai kitą vaizdą. Ramūno Rederio teigimu, apšvietimo pakeitimus priverčia daryti ir pats sodas: augalai juk auga, keičiasi, tad ir apšvietimą tenka derinti prie laiko pokyčių. Kai yra saugi12 V sistema, visi pakeitimai atliekami greitai, tam nereikia elektrikų, nereikia sode rausti naujų tranšėjų – kiekvienas gali padaryti visus darbus, be to, tokią sistemą lengva papildyti naujais šviestuvais, į ją galima integruoti kalėdinį apšvietimą.

LED šviestuvai yra patikimi, jų energijos sąnaudos nedidelės, šviesos srautas gali būti įvairaus stiprumos, tiek kryptingas, tiek išsklaidytas, be to, šviestuvų variantų pasirinkimas labai didelis. 12 V įtampos LED šviestuvai idealiai tinka bet kokio dydžio sodui apšviesti.

Apšvietimo variantai

Įrenginėjant apšvietimą reikia pamąstyti, ką ir kaip norite apšviesti. Dažniausiai sode apšviečiamos šios vietos:

* varteliai ir įėjimo durys bei erdvė tarp jų,

* vartai, garažo vartai bei erdvė tarp jų,

* kiemas ir jo elementai (augalai, baseinai ir kt.),

* terasa,

* takeliai sode ir aplink namą,

* laiptai.

Takeliui apšviesti yra skirti specialūs takelio šviestuvai. Populiariausia forma – žemas cilindrinis stulpas. Tačiau takelio šviestuvų formų pasirinkimas yra labai didelis: skiriasi stulpų aukštis, firma, dizainas, be to, ne tik stulpai naudojami takeliui apšviesti – šviestuvas gali būti žemas, prigludęs prie žemės. Takelio šviestuvai puikiai tinka ir gėlynams apšviesti. Takelio šviestuvai paprastai yra mažosios sodo architektūros elementai, todėl jie būna tiek aukšti, tiek labai žemi, tiek modernaus, tiek retro dizaino. Keli tokie šviestuvai gali sukurti šviesos sieną, atskiriančią vieną sodo dalį nuo kitos. Ir nebūtinai turi būti tokių šviestuvų eilė – yra gana daug variantų, kai vienas ar du šviestuvai sode tampa žaviais mažosios architektūros elementais. „Sodo.lt“ direktoriaus Ramūno Rederio siūlymu, takeliams, gėlynams apšviesti labai gerai tinka klasikiniai, lengvai įdiegiami 12 V šviestuvai „Barite“ arba „Arco“. Šviestuvuose sumontuotos 3 W galios LED lemputės, tad energijos daug nereikalauja, o klasikinė forma puikiai tinka tiek moderniame, tiek retro stiliaus sode.

Tose sodo vietose, kur būnate dažniausiai (terasa ir pan.), verta sumontuoti galingesnius, stipresnę šviesą skleidžiančius šviestuvus. Terasoms apšviesti dažnai naudojami į stogą ar kitas vietas įleidžiami LED šviestuvai, labai įspūdingai atrodo masyvūs, burbulo tipo šviestuvai. Beje, tokie burbulai įspūdingai atrodo ne tik terasose, bet ir įvairiose sodo vietose. Nedideli įleidžiami terasos šviestuvai gali būti skirti terasos laiptams ar bortams pažymėti. Terasai puikiai tinka ir kabančios lempos.

Dar viena svarbi šviestuvų kategorija, į kurią būtina atkreipti dėmesį, yra prožektoriai. Jie skleidžia kryptingą šviesą, gali sukurti visą sodo šviesų simfoniją. Prožektoriai paprastai yra nedidelių gabaritų, juos panaudoję savo sodą labai greitai galite paversti fantastikos pasauliu. Pavyzdžiui, „Sodo.lt“ specialistų rekomenduojamą 12 V komplektą „Adler 6 x 2W“ sudaro šeši į žemę įsmeigiami prožektoriai. Susmeigiate visus šešis į veją, susukiojate taip, kad vienas apšviestų įspūdingą krūmą, kito šviesa kritų į alpinariumą, trečias iš apačios šviestų į medžio vainiką, kiti galbūt apšviestų tam tikras namo vietas, tada įjungiate visą sistemą ir žiūrite, ko reikia. Gal ne taip sudėlioti akcentai, ne taip susukioti prožektoriai, gal kažko nereikėjo apšviesti, o kažkas liko tamsoje. Viską galima greitai ir lengvai pakeisti, net neišjungus, nes sistemos transformatoriaus išvestis tik 12 V, taigi galite be baimės šviečiančius prožektorius perkelti, permesti laidus ir t. t. Pasak „Sodo.lt“ direktoriaus Ramūno Rederio, savitą atmosferą sukuria jų siūlomi prožektoriai „Castor 8“ ir „Castor 9“. Tai klasikiniai, paprastai įdiegiami, ekonomiški prožektoriai augalams, medžiams, fasadams ir skulptūroms apšviesti. „Castor“ šviestuvai yra reguliuojamo šviesos srauto.

Jei jūsų sode yra didesnių medžių, reikėtų pasidomėti specialiais ant medžių kabinamais šviestuvais. Šviečiantis medis, kai šviestuvai išryškina jo vainiko tūrį, atrodo labai įspūdingai.

„Sodo.lt“ direktorius Ramūno Rederis sako, kad labai populiarūs yra įleidžiami šviestuvai, kurie gali būti panaudojami bet kurioje sodo vietoje: terasoje, prie fasado, prie medžių, gėlynuose, prie skulptūrų. Populiariausias „Sodo.lt“ siūlomas šviestuvas yra „Rubum“. Tai klasikinio dizaino, ekonomiškas šviestuvas, kurio taupi, bet efektyviai šviečianti LED lemputė turi kampo reguliavimo mechanizmą, taigi šviestuvas neakina, efektyviau apšviečia norimą objektą. Kampo reguliavimo mechanizmą turi ir kiek galingesnis 9 W klasikinio dizaino įleidžiamas šviestuvas „Atik“.

Dar viena dažnai naudojama lauko šviestuvų kategorija – montuojami ant namo sienos. Tokie šviestuvai gali būti tik kaip dizaino elementai, naktį ant namo fasado sukuriantys šviesų žaismą, galima rinktis ir praktiškesnį variantą – sieninius šviestuvus, skirtus intensyvesniam kurios nors sodo vietos apšvietimui. Ant sienų montuojamų šviestuvų privalumas tas, kad montavimo vieta gali būti gana aukštai, tad šviestuvo šviesos srautas apima didesnę teritoriją nei žemai esantis šviesos šaltinis. Ant sienų montuojami šviestuvai gali veikti ne tik nuo apšviestumo daviklio, kuris šviestuvus įjungia sutemus, o išjungia prašvitus, bet ir nuo judesio daviklio – galbūt nereikia, kad ant sienos sumontuotas šviestuvas šviestų, jei toje zonoje nieko nėra.

Būtina paminėti ir povandeninius šviestuvus, kurie skirti baseinams ar fontanėliams apšviesti.

Šiuo atveju 12 V sistemos privalumai labai aiškūs – žmogus visada drąsiai kiša ranką į baseiną, jei šviestuvo įtampa yra 12 V, ir labai nedrąsiai, jei povandeninių šviestuvų įtampa yra 220 V, nepaisant to, kad jų apsauga yra labai aukštos klasės. Tai susiję su mūsų psichologija.

„Sodo.lt“ direktoriaus Ramūno Rederio teigimu, povandeniniai šviestuvai visada sukuria paslaptingą ir nepakartojamą atmosferą, o šviestuvų variantų yra įvairiausių. Pavyzdžiui, „Sodo.lt“ siūlomas tvenkiniui at fontanui apšviesti skirtas trijų šviestuvų komplektas „Lapis“ idealiai integruojamas akmenyse, o šviestuvas „Tabula“ žaismingai apšviečia iš akmens ar fontano galvutės trykštančią vandens srovę.

Artėjant Kalėdoms reikėtų pasirūpinti ir šventinėmis girliandomis. Ramūnas Rederis rekomenduoja rinktis „Sodo.lt“ girliandą „Linea“. Ją greitai įkomponuosite į 12 V sodo apšvietimo sistemą, ji gali būti lengvai prailginama iki 100 m.

Išmanusis valdymas

„Sodo.lt“ direktoriaus Ramūno Rederio teigimu, pasirinkus modernią ir saugią 12 V kiemo apšvietimo sistemą, reikia pamąstyti ir apie automatinį jos valdymą, kad nereikėtų kiekvieną dieną įjunginėti ir išjunginėti. Beje, pasirinkę 12 V apšvietimo sistemą, jos visus elementus ne tik greitai ir lengvai įdiegsite lauke, bet ir

neturėsite vargo dėl valdymo elementų integravimo. Dėl patogių jungčių galima greitai prijungti laikmatį ir šviesos jutiklį „GardenLight/LightPro“, kuris automatiškai įjungs lauko apšvietimą sutemus ir išjungs prašvitus arba pagal laikmatį, judesio daviklį, kuris šviesą įjungs prie garažo ar vartelių, o pasirinkę išmanųjį sodo apšvietimo valdymą su „LightPro SwitchNXT“ priedėliu, turėsite itin modernią sodo apšvietimo sistemą ir šviestuvus valdyti galėsite telefonu įdiegę „GardenLight/LightPro“ programėlę. Čia variantų yra įvairiausių: jei visai sodo apšvietimo sistemai skirsite vieną „LightPro NXT“ priedelį – visą apšvietimo sistemą valdysite vienu metu, pasirinkę kelis „LightPro NXT“ priedėlius, skirtingas apšvietimo zonas programuosite ir valdysite atskirai, individualiai.

„LightPro NXT“ priedėlis, kaip ir visi kiti „Sodo.lt“ siūlomi 12 V apšvietimo komponentai, turi standartines „LightPro“ jungtis, todėl prijungimas užtruks tik kelias minutes.

